

Ιακωβίδης Γεώργιος

Ο Γεώργιος Γεώργιος Ιακωβίδης, ο κυριότερος εκπρόσωπος του γερμανικού εμπρεσιονισμού και εμπνευστής στην Ελλάδα. Εξοπλιστής του Γ. Μουρούζου (Μόναχο, Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών).

(Χύδηρα Λέσβου 1853- Αθήνα 1932)

Ζωγράφος, ο κυριότερος εκπρόσωπος του γερμανικού εμπρεσιονισμού στην Ελλάδα, οργανωτής και πρώτος διευθυντής της Εθνικής Πινακοθήκης και της Σχολής Καλών Τεχνών, και ακαδημαϊκός.

Τα μαθητικά του χρόνια τα έζησε στη Σμύρνη και τη Μαγνησία. Καθώς από μικρός έδειξε κλίση στις Καλές Τέχνες, οι γονείς του τον έστειλαν το 1870 στην Αθήνα για να τις σπουδάσει. Γράφτηκε τότε στο «Σχολείον των Βιομηχάνων Τεχνών», όπου παρακολούθησε (από το 1870 έως το 1877) μαθήματα γλυπτικής με δάσκαλο το Λεωνίδα Δρόση και ζωγραφικής με το Νικηφόρο Λύτρα. Από το 1878 - 1883 μετεκπαιδεύτηκε με την Αβερώφειο υποτροφία στη «Βασιλική Βαυαρική Ακαδημία των Εικαστικών Τεχνών» στο Μόναχο. Το ενδιαφέρον του στράφηκε αποκλειστικά προς τη ζωγραφική όπου δασκάλους είχε τους Λούντβιχ φον Λαίφτς, Βίλχεμ Λίντενσμιτ και Γκάμπριελ φον Μαξ. Στο διάστημα των σπουδών του βραβεύτηκε πολλές φορές και καθώς σύντομα έγινε γνωστός, παρέμεινε στη βαυαρική πρωτεύουσα και μετά το τέλος τους. Διέθετε δικό του εργαστήριο και είχε μαθητές και πολλές παραγγελίες.

Το 1900 ο Ιακωβίδης επέστρεψε στην Ελλάδα ύστερα από πρόσκληση της ελληνικής κυβέρνησης, για να οργανώσει την Εθνική Πινακοθήκη και να αναλάβει την διεύθυνσή της. Τέσσερα χρόνια αργότερα (1904) διορίστηκε καθηγητής στην έδρα της ελαιογραφίας στην Καλλιτεχνική σχολή του Πολυτεχνείου και το 1910 διευθυντής του Σχολείου Καλών Τεχνών (που με δική του απαίτηση χωρίστηκε από το Πολυτεχνείο και έγινε ισότιμη, δηλ. Ανώτατη Σχολή), θέσεις που κράτησε ως το 1930. Το 1914 του απονεμήθηκε το

Αριστείο των Γραμμάτων και Τεχνών. Το 1918 παραιτήθηκε από τη διεύθυνση της Πινακοθήκης όπου τον διαδέχτηκε ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου, και το 1926 εκλέχτηκε ακαδημαϊκός.

Ο Ιακωβίδης στάθηκε κύριος εισηγητής του γερμανικού εμπρεσιονισμού στην Ελλάδα. Η μακρόχρονη διδασκαλία του στη Σχολή είχε μάλλον ανασταλτική επιρροή στους καλλιτέχνες της γενιάς του αλλά και στους μεταγενέστερους. Πραγματικά, παρ' όλες τις διακρίσεις, τις τιμές και την κοσμική επιτυχία του, δεν κατόρθωσε να ξεπεράσει μια καθαρά ακαδημαϊκή τέχνη. Η δεξιοτεχνία του εντυπωσιάζει και οι πίνακές του με θέματα ηθογραφικά και ανεκδοτικά, δοσμένα μέσα σε μια γλυκερή ατμόσφαιρα, κολακεύουν το γούστο του ευρύτερου κοινού. Περιορίζουν όμως την εμπρεσιονιστική αναζήτηση στην επιφανειακή εφαρμογή μιας ανοιχτής χρωματολογίας και σε μια εντυπωσιακή ελευθερία της πινελιάς. Μπορεί να ειπωθεί ότι ο Ιακωβίδης υπήρξε ως ζωγράφος ο κύριος εκπρόσωπος της νεοαστικής κοινωνίας του καιρού του και έτσι δικαιολογείται η πλούσια παραγωγή και η θεματική του ποικιλία.

Στα πρώτα του έργα διασταυρώνονται διάφορες επιδράσεις που ξεκινούν από τους μαθητές των φον Πιλότυ, φον Μαξ, ακόμη και από το Γύζη, για να κατάληξουν στη φωτεινή περίοδο του «Κόσμος των παιδιών». Εδώ έχουμε τους πίνακες με τίτλο η *Παιδική Συναυλία του 1896 και 1900* που είναι από τα ωραιότερα έργα του. Στα έργα αυτά μπόρεσε να δώσει όλο το μέτρο της ευαισ-

(1896)

(1900)

θησίας του και της κατανόησης του παιδικού ψυχισμού. Ακόμη βλέπουμε τις δυνατότητες και τα όρια της τεχνικής του ικανότητας στην έρευνα των φωτιστι-κών αναζητήσεων, χωρίς όμως να ξεφεύγει ποτέ από την περιγραφική λεπτομέ-ρεια και την ανεκδοτολογία. Ένα άλλο στοιχείο είναι η γλυκερή ατμόσφαιρα.

Η προσωπογραφία στάθηκε ο δεύτερος μεγάλος κύκλος στη δράση του Ιακωβίδη. Το είδος αυτό υπόκειται αναγκαστικά σε κοινωνικά και ταξικά προστάγματα και πολλές φορές αναγκάζει τον καλλιτέχνη να συμμορφωθεί στις απαιτήσεις του προσωπογραφούμενου. Έτσι και ο Ιακωβίδης, επίσημος πια πορτραίτιστας της βασιλικής αυλής (ήταν προσωπικός φίλος του φιλότεχνου πρίγκιπα Νικολάου), και της υψηλής αστικής κοινωνίας (προσωπογραφίες Ράλλη, Μελά, Γαλάτη, Τοπάλη, Πεσματζόγλου κ.α), δεν μπόρεσε να ξεφύγει από τον παραπάνω κανόνα. Χαρακτηριστική είναι η

επίμονη περιγραφή του εξωτερικού πλούτου, οι θεατρικές στάσεις, οι ανεκδοτολογική αναφορά στις λεπτομέρειες.

Παύλος Μελάς. Γραμμωτός ασπιδοφόρος, ο παραστάς και το σιδηρό του Μπαρδολομίου Αγάπη. Ελαιογραφία του Γ. Ιακωβίδη (Αθήνα, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο).

Ο ζωγράφος τονίζει τη φιγούρα του Παύλου Μελά βάζοντας ανοιχτά χρώματα στο φόντο με σκοπό να αναδειχθεί η σκουρόχρωμη φορεσιά του ήρωα.

Η στάση και τα παράσημα τονίζουν την ανδρεία του προσώπου που εικονίζεται στον πίνακα.

Τέλος, το λύγισμα των γονάτων δίνει στον πίνακα την εντύπωση της κίνησης.

Το πλούσιο σε αριθμό έργο του παραμένει άνισο και ιδιαίτερα στην τελευταία του περίοδο (1920-1932) ο καλλιτέχνης δεν μπόρεσε να ανανεωθεί και να συμβαδίσει με τις καινούριες προοδευτικές απαιτήσεις της τέχνης.

Έχει αφήσει 200 ελαιογραφίες, που σώζονται στα μουσεία διαφόρων πόλεων της Γερμανίας, των Παρισίων, της Τεργέστης, της Αμερικής, στην Αθήνα και σε πολλές ιδιωτικές συλλογές Ελλήνων Συλλεκτών.

"Η ψυχρολουσία", ελαιογραφία του Γ. Ιακωβίδη (Συλλογή Κουτλίδη).